

พลังแห่งการเกิดดับของชีวิต*

The Force of Birth and Cessation of Life

อดิศักดิ์ พัทธทองคำ (Adisak Patthongkam)**

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ศิลปะในหัวข้อเรื่อง “พลังแห่งการเกิดดับของชีวิต” เป็นการสร้างสรรค์ผลงานด้านทัศนศิลป์ เทคนิคจิตรกรรม รูปแบบกึ่งนามธรรม โดยแสดงออกถึงปรัชญาความเชื่อจากปรากฏการณ์แห่งธรรมชาติ ที่แฝงหลักธรรมด้านสัจจะของชีวิตใน วัฏฏะสงสาร อันเป็นวงเวียนแห่งความทุกข์ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะทั้งรูปธรรมและนามธรรม นำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อถ่ายทอดความคิด อารมณ์ และความรู้สึก ตามทัศนคติส่วนตัว ออกมาเป็นผลงานจิตรกรรมไทยร่วมสมัย

คำสำคัญ : งานสร้างสรรค์จิตรกรรมไทยร่วมสมัย, พลังแห่งการเกิดดับของชีวิต

Abstract

Art thesis under title “The Force of Birth and Cessation of Life” semi-abstract painting, visual art creativity that expresses the doctrine toward natural phenomena with hidden philosophy of the truth concerns the cycle of birth and death, in which is changing both in concrete and abstract at all-time, it has inspired me in the art creation. As to convey individual emotion, thoughts and feelings in the form of Thai contemporary painting.

Key Words : Creative contemporary thai art painting, The Force of birth and cessation of life

* วิทยานิพนธ์ การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2557

A Thesis Master of Fine Arts Program in Visual Arts Graduate School, Silpakorn University 2014

** นักศึกษาปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร โทรศัพท์: 080-580-9998
email: jitgam@me.com อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ธงชัย ศรีสุขประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิริยญา ดวงรัตน์

Postgraduate Student Master of Fine Arts Program in Visual Arts Graduate School, Silpakorn University
Call: 080-580-9998 email: jitgam@me.com Advisors Thongchai Srisukprasert and Ass.Prof.Wiranya Duangrat.

บทนำ

ชีวิตมนุษย์เป็นวัฏจักรที่สอดประสานหมุนวนอยู่ในสังสารวัฏ เวียนว่ายตายเกิดอยู่ในภพภูมิต่างๆ ดึงลึกลงสู่ห้วงแห่งค้นหาและกิเลส ที่ทะยานอยากอย่างไม่มีที่สิ้นสุด อุปาทานความยึดมั่นถือมั่นในความต้องการนั้นๆ อันนำไปสู่วงจรแห่งทุกข์ที่ไม่รู้จบรู้สิ้น ด้วยอำนาจกิเลส กรรม วิบาก ส่งผลให้ที่บิดหมุนอยู่ ยิ่งรัดแน่นดำดิ่งสู่ห้วงทุกข์อันมืดมิดเช่นนั้น トラบที่ยังตัดให้ขาดไม่ได้ พลังการก่อเกิดและแตกดับของชีวิตในธรรมชาติ สรรค์สร้างและผันแปรไร้ทางควบคุมให้เป็นไปได้ดังใจนึก ทำได้เพียงแค่เวียนว่ายอยู่ในกระแสแห่งวัฏฏะนั้น และในไม่ช้าก็เสื่อมสลายหายไป ไร้ร่องรอยที่เคยมองเห็นหรือจับต้องได้ รอคอยการก่อเกิดใหม่และแตกดับอีกครั้ง ความเปลี่ยนแปลงของชีวิตเกิดขึ้นตลอดเวลาทั้งร่างกายและจิตใจ จึงเป็นสัญญาณเตือนใจให้ตระหนักถึงความจริงของสรรพสิ่งต่างๆ ที่ดำรงอยู่และดำเนินไปภายใต้เงื่อนไขของกาลเวลาที่ค่อยๆ กลืนหายไป หลงเหลือไว้เพียงร่องรอยแห่งความทรงจำที่คงอยู่

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ข้าพเจ้ามุ่งหวังที่จะศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม 2 มิติ โดยอาศัยเชื่อมโยงคติธรรมพุทธปรัชญาทางพระพุทธศาสนา เกี่ยวกับเรื่อง “สังสารวัฏ” การเกิด ดับ เวียนหมุนอยู่ในห้วงวงจรแห่งทุกข์นั้นอย่างไม่รู้จบจักจบสิ้น มาเป็นแรงบันดาลใจถ่ายทอดความคิด และความรู้สึกร่วมออกมาผ่านกระบวนการแสดงออกทางศิลปะในรูปแบบกึ่งนามธรรม เทคนิคผสมที่แสดงเอกลักษณ์ไทย

สมมติฐานของการศึกษา

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยจิตสำนึกและจิตไร้สำนึก โดยอาศัยรูปสัญลักษณ์จากธรรมชาติ ซึ่งสามารถจะสร้างรูปทรงที่มีคุณค่าทางศิลปะจากความไม่ตั้งใจ เชื่อมต่อเข้ากับจินตนาการที่ถูกสร้างขึ้นจากการมอง โต้ตอบกับสภาวะอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดที่เปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะ แปรเปลี่ยนเป็นภาพที่เห็นผิดแผกแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับสภาวะจิตและประสบการณ์ของผู้ชม นำไปสู่ความเจริญงอกงามของมโนภาพในจิตใจ และจะยังสามารถแสดงออกถึงปรัชญาทางพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติได้

ขอบเขตการศึกษา

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้กำหนดขอบเขตของงาน ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา สร้างสรรค์ผลงานภายใต้แนวคิดและการแสดงออกตามหลักธรรมทางพุทธปรัชญาในพระพุทธศาสนา เกี่ยวกับเรื่องสังสารวัฏ การเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไปในธรรมชาติที่ดำเนินอยู่ของชีวิต
2. ขอบเขตทางด้านรูปแบบ ใช้รูปแบบการสร้างผลงานด้วยจิตรกรรม 2 มิติ รูปแบบกึ่งนามธรรม มีการเชื่อมโยงกันระหว่างรูปทรงอิสระที่ควบคุมไม่ได้ กับรูปทรงใหม่ที่สร้างขึ้นเชื่อมต่อกันด้วยความบังเอิญและความตั้งใจเข้าด้วยกัน เพื่อการแสดงออกที่มีอิสระของเนื้อหาการเกิด และ ดับ โดยใช้น้ำหนักเข้มแทนการดับของชีวิต เคลื่อนตัวไหลไปอย่างอิสระ แล้วค่อยๆ สลายเนื้อสีที่มีอยู่ก่อเกิดเป็นรูปทรงใหม่แทนการเกิดที่ถูกแต่งเติมสร้างขึ้นมา รวมเข้ากับทัศนธาตุเพื่อเติมเต็มความสมบูรณ์ในการแสดงออก

ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์

1. ขั้นตอนการศึกษาข้อมูล

เป็นการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์อันจะนำไปสู่ขั้นตอนการประมวลความคิดในเชิงทัศนศิลป์ และสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรมที่มีความสอดคล้องทั้งรูปแบบและเนื้อหาผสมกลมกลืนกัน

1.1 ศึกษาข้อมูลจากคติความเชื่อและปรัชญาในพระพุทธศาสนา เป็นการค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานที่จะต้องศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจทางด้านเนื้อหาและความหมาย ได้มีการกล่าวถึงสังสารวัฏโดยให้ความหมายไว้ว่า “วัฏวนหรือภาวะที่เนื่องกันเป็นเหตุและปัจจัยของกันและกันเป็นวงกลมแห่งชีวิต”¹ และ “เป็นสิ่งที่ไม่มีเบื้องต้นและเบื้องปลาย” จากการศึกษาข้อมูลจากหลักธรรมทางพระพุทธศาสนานั้น การเกิด และดับของสรรพชีวิตบนโลกในสังสารวัฏนี้ สอดคล้องโดยความหมายในศัพท์ภาษาอังกฤษที่กล่าวว่าเป็นกงล้อแห่งชีวิต (The Wheel of Life) เป็นสิ่งที่ทำให้จิตเศร้าหมอง อวิชชา คือความไม่รู้แจ้งในสังขารธรรม ไม่รู้ในอริยสัจ 4 อีกประการคือค้นหา “ความทะยานอยากอย่างไม่มีที่สิ้นสุด”² จากข้อมูลที่ได้ศึกษาไปสู่การประมวลความรู้ที่ได้รับกลายเป็นแนวความคิดส่งต่อไปในกระบวนการสร้างสรรค์ถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะต่อไป

1.2 ศึกษาข้อมูลทางทัศนศิลป์ เป็นการศึกษาข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เพื่อหาสาระสำคัญที่ใช้ในการสร้างสรรค์ จากรูปแบบและเทคนิควิธีการสร้างที่สอดคล้องกับเนื้อหา โดยรวมถึงการศึกษาทัศนธาตุต่างๆ เพื่อนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม “ทัศนศิลป์ใช้ทัศนธาตุ อันได้แก่ เส้น น้ำหนักอ่อนแก่ของแสงและเงา ที่ว่าง สี และลักษณะผิว สร้างรูปทรงเพื่อสื่ออารมณ์หรือความคิด”³ ทั้งรูปทรง เส้น สี น้ำหนัก ลักษณะพื้นผิว และที่ว่างนำมาสังเคราะห์ใช้ประโยชน์ให้ตรงกับความรู้สึกที่ต้องการแสดงออกให้มากที่สุด

2. ขั้นตอนการประมวลความคิดเชิงทัศนศิลป์

เป็นการประมวลความคิดเชิงทัศนศิลป์มองค่าของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างทัศนธาตุกับกฎเกณฑ์ทางการมองเห็น การรับรู้จากการมองทำหน้าที่เป็นตัวแปลความหมาย สื่อสารข้อมูลที่เห็นให้กลายเป็นความหมายที่เข้าใจได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานของประสบการณ์และศักยภาพในการรับรู้ของแต่ละบุคคลที่อาจจะตีความหมายได้แตกต่างกันไป โดยการนำข้อมูลที่ได้รับมาจากการศึกษาคติความเชื่อและปรัชญาในพระพุทธศาสนา มาประมวลความคิด วิเคราะห์ สังเกต และสังเคราะห์จนเข้าใจ กลายเป็นแนวความคิดที่ผสมผสานเข้ากับอารมณ์ความรู้สึกถ่ายทอดลงสู่การสร้างสรรค์เป็นผลงานโดยอาศัยเทคนิคของงานจิตรกรรมในรูปแบบกึ่งนามธรรม เทคนิคผสมที่แสดงเอกลักษณ์ไทย

ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงาน นอกจากการนำข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาด้านต่างๆ ผสมผสานเข้ากับจินตนาการ และอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัวแล้วนั้น ยังต้องอาศัยการจัดวางองค์ประกอบ อันเกิดจากการรวมตัวกันของทัศนธาตุทางศิลปะต่างๆ “ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้ที่แสดงออกในผลงานต่าง ๆ นั้น ต้องการใช้ทัศนธาตุตัวใดในการ

¹ นพพล พิมพ์ลา, พุทธปรัชญาฝ่ายเถรวาท (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523), 148.

² เดือน คำดี, พุทธปรัชญา (กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้ง เฮาส์, 2543), 86.

³ ชะลูด นิ่มเสมอ, องค์ประกอบของศิลปะ (กรุงเทพฯ: อมรินทร์, 2557), 44.

ขับเคลื่อนผลงานของตนเองจากความถนัด ความคิด ความรู้สึกตลอดจนการแสดงออกตามลักษณะเฉพาะตน”⁴
ทัศนธาตุที่แสดงออกได้ชัดเจนในผลงาน มีดังต่อไปนี้

1. รูปทรง เป็นองค์ประกอบหลักภายในภาพเพื่อแสดงเรื่องราวและใช้เป็นสัญลักษณ์แสดงความคิด มีทั้งรูปทรงหลัก รูปทรงย่อย และรูปทรงที่แสดงรายละเอียด โดยใช้รูปแบบการวางรูปทรงจากธรรมชาติอย่างการไหลของน้ำ ผสมผสานเข้ากับจินตนาการจากรูปทรงที่เกิดขึ้นเองด้วยเทคนิคซึ่งเป็นรูปทรงที่เกิดจากจิตเหนือสำนึก โดยอาศัยธรรมชาติทำหน้าที่สร้างรูปทรง แล้วจินตนาการต่อเติมรูปทรงเหล่านั้นเข้าด้วยกันโดยใช้จิตในสำนึก ซึ่งก่อรูปขึ้นจากประสบการณ์และการศึกษาเรียนรู้ ตัดทอน ดัดแปลง ให้ตรงกับความคิดและเรื่องราวอันจะมีลักษณะของรูปแบบที่เหมือนจริง โดยอาศัยการทำหน้าที่จากสมอง จากนั้นแต่งเติมรายละเอียดต่างๆ ซึ่งจะไม่มีรูปแบบหรือแบบแผนตายตัว แต่จะปล่อยให้อารมณ์และความรู้สึกออกมาแสดงตัวตนเคลื่อนไหวไปตามกรอบของรูปทรงด้วยจิตใต้สำนึก ทำให้เกิดเป็นรูปทรงแบบอุดมคติ โดยอาศัยจิตใจเป็นตัวขับเคลื่อน ประกอบและประสานรูปทรงต่างๆ เหล่านี้เข้าด้วยกันภายใต้กรอบของเนื้อหาที่ต้องการจะแสดงออก

2. สี การใช้สีมีวาระเป็นเอกรงค์ ซึ่งจะใช้สีของพื้นและสีจากน้ำมันวานิชทับลงไป ดังนั้นผลงานจึงปรากฏแค่น้ำหนักของสีอ่อนและเข้มของวานิชดำ เช่นเดียวกับชีวิตในสังสารวัฏที่มีแค่ความดี กับความชั่ว คราบวานิชดำสีเข้มก็เปรียบได้กับอำนาจของอวิชชา และตัณหา ที่เกาะกุม ยึดติด เหนียวแน่นยากแก่การจะชำระล้างความมืดมิดนี้ไปจากจิตใจที่ใสสว่างได้

3. น้ำหนัก “น้ำหนัก คือ ความอ่อนแก่ของบริเวณที่ถูกแสงสว่าง และบริเวณที่เป็นเงา”⁵ ถือเป็นสิ่งที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างความรู้สึกละเอียดของการเปลี่ยนแปลงให้กับรูปทรงและความหมายการเกิด และการดับของชีวิต การทำน้ำหนักเริ่มจากการสร้างน้ำหนักเข้มเป็นจุดเริ่มต้น แล้วสร้างรูปทรงก่อตัวขึ้นมาด้วยการเริ่มเกิดใหม่ของชีวิตด้วยน้ำหนักที่ค่อยๆ สว่างขึ้น จนกลายเป็นรูปทรงต่างๆ ที่เป็นรูปธรรมอันแสดงสัญลักษณ์ในการคงอยู่ของชีวิต แล้วค่อยๆ เลือนหายไปกับน้ำหนักเข้มของบรรยากาศดังการเสื่อมสลายจนแตกดับกลับลงสู่ความมืดมิดอีกครั้งเช่นดังห้วงแห่งวัฏฏะ ซึ่งต้องควบคุมน้ำหนักแสงเงาให้เป็นเอกภาพ แสดงเรื่องราว ความหมาย และอารมณ์ความรู้สึกให้ชัดเจน เมื่อมีการเคลื่อนที่จากการมองตามค่าของน้ำหนัก จะช่วยสร้างพลังการเคลื่อนไหวและความรู้สึกให้กับภาพ ความแตกต่างและความกลมกลืนของค่าน้ำหนักยังเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างมิติให้กับรูปทรงและชีวิตชีวาของภาพด้วย

4. ลักษณะพื้นผิว ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้มีการใช้ลักษณะพื้นผิว 2 แบบ คือ

⁴ อดิษฐ์ เพียรณวัฒน์, วิสูตร โพธิ์เงิน (2557). “การพัฒนาแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพฯ.” วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 7, ฉบับที่ 2 เดือน(พฤษภาคม-สิงหาคม): 1498.

⁵ ขวัญชัย สีนปรุ (2557). “รูปลักษณะของนรกภูมิ.” วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 7, ฉบับที่ 1 เดือน(มกราคม-เมษายน): 755.

4.1 ลักษณะพื้นผิวที่เกิดขึ้นจากเทคนิค เทคนิคการใช้วานิชดำบนน้ำสามารถสร้างลักษณะพื้นผิวด้วยตัวของวัสดุเอง ซึ่งจะเกิดขึ้นเองอย่างอิสระไม่สามารถควบคุมได้อย่างที่ใจอยากให้เป็น แต่กลายเป็นเสน่ห์ที่มีความพิเศษของตัวเทคนิค

4.2 ลักษณะพื้นผิวที่สร้างจากรอยลากของพู่กัน เป็นพื้นผิวที่สร้างขึ้นด้วยจิตใต้สำนึกโดยลากไปโดยไม่คำนึงว่าจะกลายเป็นอะไรหรือไม่เป็นอะไร ลากเรื่อยไปจนเกิดความพอใจแล้วจึงพอ มีความสำคัญโดยเป็นตัวเชื่อมรอยต่อระหว่างเทคนิค รูปทรง และน้ำหนักให้สานกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

5. ที่ว่าง พื้นที่ว่างที่มีอยู่ในชิ้นงาน ทำให้เกิดพลังความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องของรูปทรงแต่ละรูปทรงให้สานกลมกลืนกัน การวางตำแหน่งหรือเปลี่ยนตำแหน่งของรูปทรงจะส่งผลต่อความหมายของที่ว่างและความหมายโดยรวมของภาพด้วย การสร้างที่ว่างในผลงานชุดนี้ด้วยความพิเศษของตัวเทคนิคที่ใช้ ที่ว่างจะถูกสร้างขึ้นมาเป็นน้ำหนักส่วนที่เข้มของภาพซึ่งจะทำให้เกิดมิติความลึกและในบริเวณขอบของที่ว่างนั้นก็จะกลายเป็นส่วนขอบของรูปทรงไปด้วย ทำให้รูปร่างของพื้นที่ว่างและรูปทรงยึดหยุ่นเกี่ยวคู่กันรวมทั้งมีความอิสระสูง

เทคนิคและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ เพราะการนำทัศนธาตุต่างๆ มาประกอบกันเป็นรูปทรงนั้น จำเป็นต้องใช้เทคนิคที่เป็นลักษณะเฉพาะตนเองเกิดจากการเรียนรู้และสังเกตการเปลี่ยนแปลงของวัสดุจากแรงลม แรงจากการไหลของน้ำ แรงดึงดูดของโลก ประสานเชื่อมกันระหว่างเรื่องราวและรูปทรง เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติ หลังจากที่ได้จัดองค์ประกอบและโครงสร้างโดยรวมเป็นที่พอใจแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการสร้างสรรค์เป็นผลงานจริง โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติที่จะทำให้งานสำเร็จเป็นงานที่สมบูรณ์ได้ดังต่อไปนี้

การสร้างภาพร่างด้วยทักษะทางการวาดเส้นที่ฝึกมาอย่างเชี่ยวชาญ ดึงมโนภาพออกมาเป็นภาพความคิดกับรูปทรงในการร่างจะพัฒนาส่งเสริมกันและกันจนถึงจุดสุดท้าย นั่นคือความสมบูรณ์ของผลงานสร้างสรรค์ แต่ละแผ่นของงานร่างคือ แต่ละช่วงของการเดินทาง แต่ละช่วงของการเติบโตของชิ้นงาน หรือชุดหนึ่งที่บันทึกไว้ในแผ่นกระดาษและในแผ่นใจของศิลปิน⁶

การสร้างภาพร่าง

การสร้างภาพร่างเป็นการประมวลความคิดจากการศึกษาเรียนรู้ ประสบการณ์อารมณ์ความรู้สึกแล้วใช้กระบวนการทางศิลปะถ่ายทอดออกมาเป็นภาพคร่าวๆ กำหนดองค์ประกอบที่สำคัญในภาพรวมหาความลงตัวของรูปทรง ที่ว่าง และน้ำหนัก ให้เกิดโครงสร้างที่ใช้เป็นหลักในการสร้างภาพ ซึ่งการสร้างภาพร่างของข้าพเจ้าแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

⁶ ชลุด นิยมเสมอ, “แนวทางการสร้างงานทัศนศิลป์” เอกสารประกอบรายวิชาสัมมนาทัศนศิลป์ สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554, 1.

1. ระยะแรกเริ่มจากการใช้เทคนิคความขัดบนน้ำหาโครงสร้าง และจังหวะของรูปทรงหลัก อันจะได้โครงสร้างที่มีความอิสระไม่ตายตัวซึ่งจะได้รูปทรงเป็นสีดำ จากนั้นนำภาพที่พอใจมาเป็นแรงบันดาลใจสร้างภาพร่างผ่านเทคนิคทางคอมพิวเตอร์กลับค่าดำให้เป็นขาวเพิ่มเติมตัดทอนจุดเด่นจุดด้อย เพื่อให้ได้โครงสร้างภาพร่างที่มีความสมบูรณ์เห็นภาพรวมได้ชัดเจนขึ้น

2. ระยะต่อมาเริ่มหลังจากที่เสร็จการทำเทคนิคบนผลงานจริง โดยถ่ายภาพผลงานแล้วใช้กระบวนการตกแต่งภาพผ่านคอมพิวเตอร์เพื่อความสะดวกในการเพิ่มเติมแก้ไขภาพร่าง ในส่วนนี้จะเป็นส่วนของรูปทรงที่แสดงเรื่องราว และรูปทรงภายในที่จะเป็นรายละเอียดของภาพ

เหตุที่ต้องแบ่งการสร้างภาพเป็น 2 ระยะ เพราะในการทำเทคนิคบนผลงานจริงนั้น ไม่สามารถควบคุมขอบเขตได้ตามต้องการทั้งหมด แต่ข้อดีในส่วนนี้คือทำให้ผลงานมีความอิสระสูง ถึงภาพรวมจะยังอยู่ในโครงสร้างหลักแต่ในส่วนรายละเอียดอาจผิดแผกแตกต่างจากภาพร่างระยะแรกไป จึงต้องอาศัยการสร้างภาพร่างในระยะที่ 2 เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในจุดต่างๆ และเพิ่มเติมในส่วนของการรายละเอียดให้ภาพร่างมีความสมบูรณ์ที่สุด ซึ่งจะทำให้ง่ายต่อการสร้างสรรค์ผลงานจริง

3. ขั้นตอนการสร้างสรรค์จิตรกรรม

3.1 ขั้นตอนการเตรียมแผ่นภาพ ใช้ไม้ประกอบเป็นโครงสร้างของพื้นภาพตามขนาดที่ต้องการ หลังจากนั้นจึงนำผ้าใบมาซึ่งและยึดติดกับโครงไม้แน่นให้เรียบตึง ต่อมาใช้สีน้ำอคริลิกซินโนเท็กซ์ รุปเพนซ์ ผสมน้ำเหลวพอประมาณทาลงบนพื้นผ้าใบที่เตรียมไว้ รอจนแห้งแล้วใช้กระดาษทรายลูบให้พื้นเรียบเนียนจึงทาทับชั้นต่อไป ทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆสลับทาสีผ้าใบนั้นตั้นจนเกือบเรียบ หากลายผ้าสึกเกินไปจะทำให้สีน้ำมันวาวขึ้นที่ใช้ในขั้นตอนต่อไปลงไม่ถึงจนเกิดเป็นช่องว่าง อาจทำให้หลุดลอกได้ แต่หากทาจนเรียบเกินไปก็จะทำให้สีมันวาวไม่มีพื้นผิวยึดเกาะและพื้นภาพแตกได้ง่าย

3.2 ขั้นตอนการร่างภาพ ใช้สีไม้ระบายน้ำเฉดสีเดียวกับสีน้ำมันวาวสีร่างภาพขยายจากแบบร่างขั้นต้น เน้นเฉพาะโครงสร้างหลักๆของภาพซึ่งเป็นโครงสร้างโดยรวมเท่านั้น เหตุที่ต้องใช้สีไม้ระบายน้ำที่มีเฉดสีใกล้เคียงกับสีของวานิชก็เป็นเพราะว่า เมื่อโดนน้ำเส้นร่างจะละลายจางลง เพราะหากวานิชเคลือบอยู่บนพื้นภาพและเส้นร่างแล้ว จะไม่สามารถลบหรือแก้ไขได้อีก

3.3 ขั้นตอนการทำเทคนิค เทคนิคที่ใช้เป็นการใช้ประโยชน์จากการไม่เข้ากันของน้ำกับน้ำมัน โดยวานิชดำในการทำเทคนิค อาศัยน้ำเป็นตัวกลางระหว่างน้ำมันกับพื้นภาพ ทำให้น้ำมันที่ลอยตัวอยู่ด้านบนเคลื่อนตัวเปลี่ยนแปลงได้อย่างอิสระโดยอาศัยแรงดึงดูดของโลก การเคลื่อนไหลของน้ำ และการพัดผ่านของแรงลมมาเป็นตัวกระตุ้นและควบคุมให้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นอยู่ในขอบเขตที่เราต้องการ ซึ่งแต่ละจุดที่ทำได้ได้รับการวางแผนก่อนที่จะลงมือ โดยจะสร้างแต่ละจุดเหมือนเป็นจิ๊กซอว์ที่มาต่อกันเป็นผืนภาพใหญ่ ขนาดของพื้นที่ก็มีส่วนสำคัญ เพราะถ้าพื้นที่ใหญ่เกินไปเราจะไม่สามารถควบคุมได้ทั่วถึงทุกจุด ต้องคำนึงอยู่ตลอดเวลาว่า วานิชนั้นมีการเซ็ดตัวเร็วหรือช้าไม่เท่ากันทุกจุด ขึ้นอยู่กับมวลของมันที่แผ่ขยายออกมา ยิ่งมวลแผ่ออกมาน้อยเท่าไร สีก็จะบางให้น้ำหนักสว่างและแห้งเร็ว ในทางตรงกันข้าม ยิ่งมวลของสีมีมากน้ำหนักที่ได้ก็จะเข้มและแห้งช้า ซึ่งจะเริ่มจากการเจาะส่วนที่เป็นความลึกลงไปก่อนด้วยน้ำหนักเข้มเป็นอันดับแรกแล้วจึงค่อยๆต่อมาทำในส่วนของรูปทรงที่นูนออกมาหรือส่วนของแสง เหตุเพราะตัวเทคนิคนี้ไม่สามารถควบคุมได้ทั้งหมดจึงจำเป็นต้องแยกทำเป็นส่วนๆ หากเมื่อเกิดความผิดพลาดก็ยังพอที่จะแก้ไขได้

เริ่มการทำเทคนิคจากการทาน้ำเปล่าให้ทั่วพื้นที่ที่จะทำ น้ำที่ขังอยู่ต้องนองสูงจากพื้นพอประมาณหากน้อยเกินไปน้ำหนักของน้ำมันข้างบนจะหยดลงไปเกาะกับพื้นภาพไม่แตกตัวออก ซึ่งให้น้ำอยู่กับที่ไม่ไหลไปไหน หากต้องการให้น้ำมันขยายตัวออกอย่างรวดเร็วให้ลงน้ำตัวอุปกรณ์เช่นแปรงหรือฟู่กันเท่านั้น ข้อเสียคือน้ำมันจะขยายออกเร็วและบางจนทำให้แห้งเร็วเกินไปทำให้ไม่สามารถจะควบคุมได้ทัน หากต้องการให้น้ำมันลดความเร็วในการขยายตัวให้ใช้นิ้ววนรอบๆน้ำที่ขังอยู่นั้น ยืงนานน้ำมันก็จะแตกตัวออกช้า ซึ่งถ้านานจนเกินไปอาจทำให้น้ำมันไม่ขยายตัวออกเลยก็เป็นได้

จากนั้นหยดน้ำมันวานิชลงไปหนึ่งหยดบนน้ำส่วนที่ลึกที่สุดบริเวณกลางผืนน้ำที่เราสร้างขึ้น ใช้มือพัดเป่าให้วานิชแผ่มวลน้ำมันออก ซึ่งหยดสีตรงส่วนนี้จะเป็นจุดหลักที่รองรับวานิชหยดอื่นๆที่เราจะเพิ่มเติมลงไป เพราะถ้ามีหลายจุดมันจะเป็นเหมือนแม่เหล็กสองก้อนที่บางครั้งก็ดูดเข้าหากัน บางครั้งก็ผลักกันไปคนละทางทำให้การควบคุมมวลของน้ำมันเป็นไปได้ยาก ดังนั้นหลังจากนี้การหยดวานิชเพิ่มเติมจะอยู่ในน้ำมันผืนนี้โดยตลอด การหยดวานิชเพิ่มมวลของวานิชและสีในวงที่แผ่ออกนั้น จะทำให้เกิดความลึกลงไปเหมือนพื้นบุ่มหรือขยายตัวกลายเป็นนูนออกมา ขึ้นอยู่กับมวลของวานิชหยดแรก หยดต่อมาและหยดต่อไปอยู่ที่ว่าหยดไหนจะส่งผลอะไรให้กับหยดอื่นๆ ในการควบคุมการขยายตัวของน้ำมันจะใช้สิ่งต่างๆดังนี้

1. ใช้แรงลมเป่า แรงลมได้มาจากการใช้ปากเป่า การพัดด้วยมือ และใช้เครื่องมือ เช่น ไดร์เป่าผม มีประโยชน์ในการช่วยให้วานิชขยายตัวออกจนบางลงและหยุดการเปลี่ยนแปลงของวานิชไว้ ณ จุดนั้น เหมือนการถ่ายภาพ การเป่าวานิชด้วยลมนั้นจะทำให้ส่วนที่โดนลมแผ่ตัวออกและบางลงทำให้เกิดน้ำหนักร่วง ยิ่งเป่าแรงจุดนั้นก็ยิ่งสว่างเหมือนนูนขึ้นมาเพราะมวลของวานิชบางลง การใช้ลมต้องระมัดระวังเพราะจะทำให้วานิชแห้งเร็วจนควบคุมได้ไม่ทัน ซึ่งจะใช้การเป่าในสองลักษณะคือ การใช้แรงลมเป่าในแนวตั้งฉากซึ่งจะส่งผลให้พื้นที่นั้นเกิดน้ำหนักร่วงเหมือนนูนขึ้นมาหรือหยุดการเปลี่ยนแปลงของคราบน้ำมันทั้งผืน อีกลักษณะคือการเป่าในแนวเฉียงจะส่งผลให้เกิดการยืดของพื้นผิวซึ่งจะทำให้ได้ลักษณะการไหลของน้ำหรือผลักดันให้เกิดน้ำหนักร่วงแ่งของรูปทรง เป็นตัวสร้างรายละเอียด น้ำหนักและมิติของรูปทรงย่อยและรูปทรงหลัก

2. ใช้แรงจากการไหลของน้ำ การไหลของน้ำเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างรูปทรงจากวานิชให้เป็นไปตามกรอบที่เราต้องการ โดยการควบคุมแรงจากน้ำนั้นสามารถทำได้ดังนี้

2.1 จากการทำให้น้ำไหล วิธีนี้จะทำให้ได้รูปทรงที่เลื่อนไหลอ่อนโยนแต่ควบคุมได้ยาก โดยใช้วิธีการเอียงด้วยการเสริมพื้น การถ่วงน้ำหนัก และการใช้น้ำสองจุด จุดหลักน้ำเยอะกว่าอีกจุด เมื่อเชื่อมต่อน้ำสองจุดเข้าด้วยกันจุดหลักก็จะไหลลากมวลวานิชให้ยึดรูปทรงมาอีกจุด

2.2 การใช้แรงน้ำใหม่ผลักดันน้ำที่มีอยู่เดิม การให้น้ำผลักดันน้ำจะสามารถควบคุมรูปทรงได้มากที่สุด โดยการใช้ฟู่ก็ฉีดตั้งน้ำบริเวณรอบๆของคราบน้ำมันออกมา ควรระวังไม่ให้ฟู่โดนคราบน้ำมัน เพราะจะทำให้คราบน้ำมันที่ลอยตัวอยู่เสียหายได้นอกจากต้องการให้เป็นพื้นผิวแบบจุดๆ การใช้วิธีนี้เป็นการดึงยึดคราบน้ำมันนั้นให้กว้างขึ้นด้วย ยิ่งน้ำดันคราบน้ำมันก็จะยิ่งขยายตัวออกอย่างรวดเร็วและบางลง การใช้วิธีนี้ต้องคำนึงถึงองศาในการฉีดซึ่งจะใช้อยู่ 3 แบบ คือ ฉีดแบบตรง ฉีดแบบเฉียงออกจากคราบน้ำมัน และฉีดแบบเฉียงเข้าไปในคราบน้ำมัน

การฉีดแบบตรงจะใช้ในจุดที่ต้องการเพิ่มพื้นที่ของรูปทรงก่อนที่คราบน้ำมันจะไหลมาถึงเช่นเดียวกับการใช้น้ำสองจุด ผลที่ออกมาจะได้พื้นที่ของรูปทรงที่เพิ่มขึ้นและได้พื้นผิวการแทรกตัวของคราบน้ำมันเป็นริ้วเล็กแต่จะควบคุมได้ยากกว่าเพราะหยดน้ำนั้นวางตัวไม่เป็นระเบียบและดัน

การฉีดแบบเฉียงออก เป็นวิธีที่ควบคุมคราบน้ำมันได้ง่ายที่สุด ใช้แรงจากน้ำที่ฉีดดันน้ำรอบๆคราบน้ำมันให้ขยายออกไหลไปตามแรงน้ำที่ฉีด เมื่อได้รูปทรงที่ต้องการแล้วจึงหยุด แต่หลังจากนั้นแรงน้ำจะไหลย้อนกลับทำให้คราบน้ำมันย้อนกลับไปที่เดิมต้องใช้วิธีกะให้เกินจากที่ต้องการ หรือใช้แรงลมช่วยในการเป่าให้คราบน้ำมันหยุดการเปลี่ยนแปลง

การฉีดแบบเฉียงเข้าในคราบน้ำมัน ใช้ในการควบคุมแก้ไขคราบน้ำมันที่ไหลเกินจุดที่ต้องการให้ถอยร่นไปในจุดที่เหมาะสม หรือสร้างเป็นพื้นผิวบนคราบน้ำมัน แต่วิธีนี้มีข้อเสียคือถ้าฉีดลงไปจะดันให้เกิดฟองอากาศด้านใต้คราบน้ำมันที่ลอยอยู่ เมื่อแห้งคราบน้ำมันในจุดที่มีฟองอากาศจะหลุดออกไม่ยึดติดกับพื้นผิวกลายเป็นจุดขาวๆเล็กๆ การใช้วิธีนี้นอกจากใช้เพื่อควบคุมแล้วยังใช้เป็นวิธีแก้ไขคราบน้ำมันที่ไม่ต้องการโดยการฉีดคราบน้ำมันออกก่อนที่น้ำข้างใต้มันจะแห้ง เพราะเมื่อคราบน้ำมันเกาะอยู่กับพื้นผิวแล้วน้ำจะไม่สามารถแก้ไขคราบน้ำมันได้อีก

3. การดูน้ำที่มีอยู่ออก ความลึกของน้ำที่มากเกินไปในบางครั้งก็ทำให้น้ำมันที่ลอยอยู่ด้านบนไม่ยอมคลายตัวออกและอาจจะทำให้ทะลักออกไปยังจุดที่ไม่ต้องการได้ วิธีนี้ใช้การดึงน้ำที่อยู่รอบๆคราบน้ำมันออกด้วยสลิ้ง เพื่อให้ น้ำที่ไหลออกนั้นดึงน้ำมันขยายตัวออกมาด้วยและทำให้น้ำตื้นลง น้ำที่ตื้นพอประมาณจะทำให้คราบน้ำมันขยายตัวได้ง่ายและควบคุมได้ไม่ยาก

3.4 ขั้นตอนการสร้างรูปทรง น้ำหนัก และพื้นผิว เป็นขั้นตอนการเชื่อมต่อบริเวณที่ทำเทคนิคเอาไว้โดยอาศัยธรรมชาติของวัสดุและความบังเอิญ กับส่วนของรูปทรงที่เว้นว่างเอาไว้ใส่รายละเอียดต่างๆจากความตั้งใจเข้าด้วยกันโดยอาศัยการใช้ทินเนอร์ชนิด AA เพราะฤทธิ์การละลายไม่รุนแรงมากนักจนไปกัดกร่อนพื้นภาพให้เสียหาย โดยจะใช้พู่กันชุบทินเนอร์พอกพูนตามรายละเอียดของเทคนิค และใช้น้ำยาคำผสมทินเนอร์เพิ่มเติมในส่วนของน้ำหนักเข้ม การเขียนภาพด้วยเทคนิคนี้ไม่สามารถทำได้เหมือนกับวิธีการเขียนภาพทั่วไป ต้องอาศัยการลากพู่กันให้ผ่านไปในแต่ละรอบแล้วรอจนแห้งถึงจะสามารถทำได้อีกรอบ หากลากซ้ำๆหลายครั้งจะทำให้พื้นละลายขึ้นมาเป็นคราบขาวๆจนซ้ำเสีย การลากพู่กันจะคล้ายกับการเขียนภาพสีน้ำ แต่สามารถแก้ไขเพิ่มเติมได้มากกว่า การลากพู่กันแบ่งออกได้สามวิธี คือ

3.4.1 การลากพู่กันด้วยทินเนอร์เปล่าๆ วิธีนี้ใช้ในการขีดให้เกิดแสง หรือมิติที่เหมือนนูนออกมาด้วยการลากพู่กัน และการหมูนพู่กัน คล้ายกับการเขียนภาพสีน้ำ เพื่อล้างหรือเช็ดดึงเอาคราบน้ำมันให้หลุดออกมา ใช้ในส่วนที่มีน้ำหนักของสีอยู่แล้ว

3.4.2 การลากพู่กันด้วยทินเนอร์และวานิชดำพร้อมกัน เป็นวิธีที่ใช้สร้างวอลลุ่มของรายละเอียดในรูปทรงหรือสร้างพื้นผิวให้กับผลงาน คล้ายกับการเขียนภาพด้วยหมึกจีน ซึ่งจะทำให้อวลลุ่มนั้นนุ่มนวล ละเอียด แต่งตั้ง โดยการจุ่มพู่กันในทินเนอร์ แล้วนำพู่กันนั้นลากด้วยข้างพู่กันแค่ด้านเดียวลงบนวานิชดำแห้งที่เตรียมไว้ ทินเนอร์ในพู่กันจะไปทำละลายวานิชดำให้ติดอยู่บนขนพู่กันเพียงด้านเดียว แล้วนำมาลากลงบนพื้นภาพเพื่อสร้างรายละเอียดต่างๆ ด้วยวิธีการลาก หมุน และหวัดพู่กันไปมา

3.4.3 การลากพู่กันด้วยวานิชดำผสมทินเนอร์ เป็นวิธีที่ใช้เพิ่มน้ำหนักเข้มให้กับรูปทรงให้เกิดเงาและความลึก แบบเดียวกับการเขียนภาพด้วยสีอคริลิก คือต้องรอให้สีในรอบแรกแห้งแล้วถึงจะสามารถเขียนทับได้

3.5 ขั้นตอนการเก็บรายละเอียด ขั้นตอนนี้เป็นการสร้างความสมบูรณ์ให้กับผลงาน โดยเก็บรายละเอียดที่ตกหล่น เชื่อมต่อ และเพิ่มเติมสิ่งที่ขาดหาย ด้วยการใช้สีน้ำมัน IVORY BLACK ซึ่งมีเฉดสีโทนเดียวกับวานิชดำ คือมีวรรณะโทนร้อนออกน้ำตาล ต่างจาก LAMP BLACK ที่มีวรรณะสีเป็นโทนเย็น จึงใช้ IVORY BLACK เป็นตัวช่วยลดความเลี่ยนจากสีน้ำตาลของวานิช และผสานให้เกิดความกลมกลืนในผลงานมากยิ่งขึ้น รวมทั้งใช้เจาะในส่วนที่เป็นความลึกสุดให้กับผลงานอีกด้วย

ภาพที่ 1 ภาพแสดงการลากพู่กันด้วยทินเนอร์เปล่า, การลากพู่กันด้วยทินเนอร์และวานิชดำพร้อม, และการลากพู่กันด้วยวานิชดำผสมทินเนอร์ตามลำดับ

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้ออกมาสมบูรณ์ทั้งในด้านเนื้อหา การแสดงออก รูปทรง เทคนิค และอารมณ์ความรู้สึกนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษา ทดลอง สังเกต เพื่อค้นหาวิธีการแสดงออกในแนวทางเฉพาะตนเป็นระยะ และต่อเนื่อง ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการพัฒนาเป็นลำดับขั้น โดยการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าแบ่งได้เป็น 2 ระยะ ดังนี้

1. ผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์ การสร้างสรรค์ผลงานในระยะก่อนวิทยานิพนธ์ เป็นการพัฒนาผลงานในช่วงเชื่อมต่อทางด้านแนวความคิดและเทคนิคการสร้างสรรค์จากที่เคยอาศัยแรงบันดาลใจของรูปทรงทางธรรมชาติเพียงอย่างเดียว เปลี่ยนแปลงมาใช้ในการผสมผสานกับเทคนิคที่เกิดขึ้นจากความบังเอิญของตัววัสดุที่ใช้ทำเทคนิค มาเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดมโนภาพของรูปทรงในลักษณะอุดมคติด้วยจินตนาการบวกกับอารมณ์ความรู้สึก คลี่คลาย ดัดแปลงเพิ่มเติมเสริมแต่งให้กลายเป็นสัญลักษณ์ถ่ายทอดความหมายของเนื้อหาที่ต้องการจะแสดงออก โดยนำเสนอเรื่องราวตามคติธรรมความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ในเรื่องของกิเลสภายในจิตใจของมนุษย์ การศึกษา ทดลอง ในระยะนี้เป็นการค้นหาเอกลักษณ์พิเศษเฉพาะตน ให้มีความสำคัญกับการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ

ปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์

ปัญหาของการสร้างสรรค์ผลงานในระยะนี้ยังคงมีอยู่หลายสาเหตุ อาทิเช่นปัญหาที่เกิดจากการขาดความกลมกลืนของรูปทรง ปัญหาด้านการจัดองค์ประกอบที่กระจุกตัวอยู่ตรงกลางภาพ ปัญหาจากการศึกษา

และค้นคว้าข้อมูลไม่เพียงพอ ความไม่สอดคล้องกันระหว่างเทคนิคกับรูปทรงในการแสดงออก ปัญหาความคลุมเครือของน้ำหนักแสงเงาไม่เด่นชัด และปัญหาที่มีความสำคัญของผลงานในระยะนี้ก็คือปัญหาของกระบวนการทางเทคนิคที่ยังไม่สมบูรณ์ ซึ่งส่งผลให้การแสดงออกในการสร้างสรรค์ผลงานยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ขาดเอกภาพและดูขัดแย้ง การควบคุมเทคนิคที่ยังขาดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ จึงจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ในการพินิจ วิเคราะห์ พิจารณา และสังเกต จากการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงให้เกิดการพัฒนาในการสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างลงตัวและสมบูรณ์ที่สุด

ซึ่งผลจากการลงมือปฏิบัติเพื่อศึกษาและทำความเข้าใจในระยะแรกนี้ ทำให้เห็นถึงปัญหาที่กล่าวมา และแนวทางการแก้ปัญหาข้อบกพร่องได้แจ่มชัดขึ้น ถือเป็นรากฐานในการพัฒนาความคิดรวมทั้งกระบวนการทางเทคนิคที่สำคัญ เป็นแนวทางของการสร้างสรรค์พัฒนาต่อเรื่อยมาเพื่อดำเนินงานตามความมุ่งหมายก้าวไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในระยะต่อไป

2. ผลงานระยะวิทยานิพนธ์ ผลงานในระยะวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “พลังแห่งการเกิดดับของชีวิต” นี่เป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่มีการพัฒนาต่อเนื่องมาจากผลงานระยะก่อนวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้มีการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง สังเกต พัฒนาและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในด้านต่างๆของแต่ละชิ้นงาน ตามแบบแผนขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นลำดับขั้น ทั้งทางด้านความคิด เนื้อหา เรื่องราว ทักษะธาตุ เทคนิค รวมถึงการประกอบประกอบของภาพให้เลื่อนไหลเชื่อมโยงกันตลอดทั้งภาพ ด้วยรูปทรงที่ต่อเนื่องกัน แก้ปัญหาเรื่องการกระจุกตัวของรูปทรงในภาพให้แสดงออกได้อย่างสมบูรณ์ ตรงกับอารมณ์ความรู้สึกที่ต้องการนำเสนอ ซึ่งผลงานในระยะนี้มีความเข้าใจในตัวเทคนิควิธีการสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น สามารถดึงเอาความพิเศษของเทคนิคมาใช้เพื่อแสดงสัญลักษณ์และความหมายในเรื่องราวของ สังสารวัฏ หรือ การเกิด และดับของชีวิตได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานระยะวิทยานิพนธ์

จากการสร้างสรรค์ผลงานในระยะวิทยานิพนธ์ ยังคงพบเจอกับปัญหาในด้านต่างๆ ทั้งในเรื่องความสมดุลระหว่าง ความบังเอิญที่ได้จากธรรมชาติของการทำเทคนิคซึ่งสร้างให้เกิดรูปทรงที่มีความอิสระ กับการสร้างรูปทรงตามจินตนาการจากความตั้งใจให้เป็นรูปทรงนั้นๆ โดยหากเทคนิคแสดงตัวตนมากเกินไปจะกลายเป็นทำให้ผลงานขาดเอกภาพของรูปทรง เป็นแค่การแสดงเทคนิคเหมือนผลงานนั้นยังไม่สมบูรณ์อ่อนไหวขาดพลัง แต่ถ้ารูปทรงแสดงออกมากเกินไป หรือควบคุมเทคนิคได้มากเกินไปก็จะส่งผลให้เรื่องราวแนวความคิดที่ต้องการเทคนิคที่มีความอิสระช่วยสื่อความหมายนั้นขาดความหมายที่จะแสดงออก และทำให้การเคลื่อนไหวของโครงสร้างดูแข็ง จึงจำเป็นต้องหาจุดของความพอเหมาะพอดีเพื่อให้ความแตกต่างของลักษณะการแสดงออกและความหมาย เมื่อรวมเข้ากับทักษะทั้งรูปทรง สี น้ำหนัก จังหวะ ที่ว่าง และพื้นผิว สามารถเข้ากันได้เป็นอย่างดีกลายเป็นผลงานที่สมบูรณ์

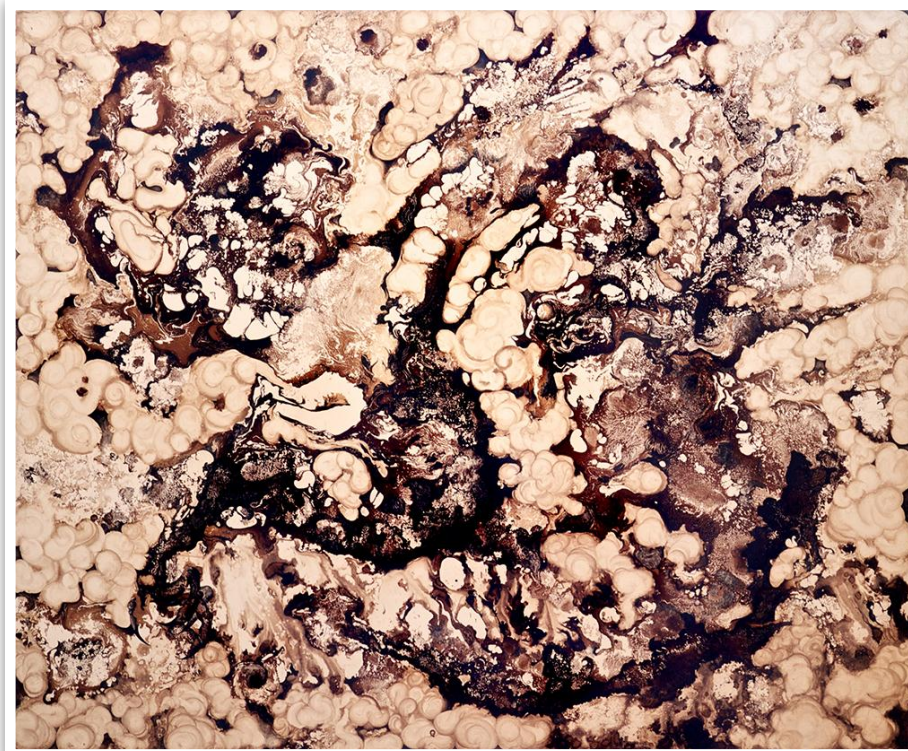
ส่วนของการประมวลความคิดที่มุ่งเน้นในส่วนของเรื่องราวเนื้อหามากจนเกินไป ก็จะทำให้ผลงานมีลักษณะที่แข็งไม่กลมกลืนกันซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างความคิดกับการแสดงออกในการปฏิบัติงาน ไม่สามารถสื่อความหมายถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกทางศิลปะได้ตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งใช้วิธีการแก้ปัญหาโดยคิดแล้วทำ ทำแล้วให้เทคนิคที่ทำเป็นแรงผลักดันให้คิด แล้วทำต่อไป ซึ่งใช้การผสมระหว่างสมอง และจิตใจ เพื่อให้ได้ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความสัมพันธ์ตามความตั้งใจ

ภาพที่ 2 ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 3 ภาพผลงานระยะก่อนวิธานิพนธ์

ภาพที่ 4 ภาพวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

ภาพที่ 5 ภาพวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ภาพที่ 6 ภาพพินิตยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

ภาพที่ 7 ภาพพินิตยานิพนธ์ชิ้นที่ 4

สรุปการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าในหัวข้อเรื่อง “พลังแห่งการเกิดดับของชีวิต” (THE FORCE OF BIRTH AND CESSATION OF LIFE) เป็นการนำเสนอผลงานภายใต้แนวความคิดที่เกี่ยวกับเรื่องราวของการเกิด และการดับของชีวิตเหล่าสรรพสัตว์ในห้วงทุกข์ พลังที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่างๆ ทั้งรูปและนามที่เกี่ยวข้องกันใน “สังสารวัฏ” วงจรอันเป็นทุกข์เวียนว่ายตายเกิดอยู่ในภพภูมิต่างๆ หมุนวนเป็นวัฏจักรอยู่เช่นนั้น ตราบใดที่ยังตัดให้ขาดจากห้วงวัฏฏะนี้ไม่ได้ มาเป็นแนวทางของเรื่องราวที่ใช้สร้างแรงบันดาลใจในการแสดงออก สื่อความหมายทางความคิดและทัศนคติ ในศิลปะรูปแบบกึ่งนามธรรม ผ่านกระบวนการทำงานทางศิลปะด้านจิตรกรรม ถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกที่เป็นนามธรรมออกมาเป็นรูปธรรมเชิงสัญลักษณ์ ของอำนาจพลังที่ส่งผลให้ชีวิตทั้งหลายเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะเวลา โดยการผสมผสานระหว่างความขัดแย้งที่กลมกลืนเข้าไว้ด้วยกัน ทั้งความไม่มีตัวตนกับความมีตัวตน ความบังเอิญกับความตั้งใจ ความอ่อนไหวกับความแข็งแกร่ง รูปร่างและนามธรรม โดยอาศัยจิตเหนือสำนึก จิตในสำนึก และจิตใต้สำนึก เป็นตัวช่วยในการแสดงออกทั้งในด้านการสร้างรูปทรงและความหมาย โดยใช้สมองเป็นตัวเชื่อมส่วนต่างๆ เข้าไว้ด้วยกันเพื่อให้เกิดเอกภาพภายในผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์อย่างมีแบบแผนเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง รวมถึงการได้รับคำชี้แนะแนวทางอบรมสั่งสอนอันเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญจากเหล่าคณาจารย์ผู้สอน ทำให้สามารถวิเคราะห์ มองเห็นพัฒนาการด้านต่างๆ เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไขอย่างเป็นระบบ อันจะนำไปสู่การแสดงออกที่ชัดเจน ลงตัว บรรลุวัตถุประสงค์ และสามารถสื่อความหมายได้อย่างสมบูรณ์ โดยมุ่งหวังให้การศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานในครั้งนี้ เป็นแนวทางของการพัฒนาการสร้างสรรค์สู่ระดับที่สูงขึ้นต่อไป รวมไปถึงเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่มีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าด้วย

เอกสารอ้างอิง

ขวัญชัย สีนปฐ (2557). “รูปลักษณ์ของนรกภูมิ.” วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 7, ฉบับที่ 1 เดือน (มกราคม-เมษายน): 755.

ชลูด นิยมเสมอ. องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์, 2557.

ชลูด นิยมเสมอ. “แนวทางการสร้างงานทัศนศิลป์” เอกสารประกอบรายวิชาสัมมนาทัศนศิลป์ สาขาวิชา ทัศนศิลป์ คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.

เดือน คำดี. พุทธปรัชญา. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์, 2543.

ธนิษฐ์ เพ็ชรณีนวงศ์, วิสูตร โพธิ์เงิน (2557). “การพัฒนาแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุและองค์ประกอบ ศิลปสู่การสร้างงานทัศนศิลป์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเซนต์คาเบรียล กรุงเทพฯ.” วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 7, ฉบับที่ 2 เดือน(พฤษภาคม-สิงหาคม): 1498.

นพพล พิมพลา. พุทธปรัชญาฝ่ายเถรวาท. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.